

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

NODOKĻI NO AUTORATLĪDZĪBAS 2023. gadā

17.11.2023.

Saturs

Vispārējie jautājumi	3
1. Autoratlīdzība autortiesību mantiniekam	5
2. Autoratlīdzība, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas	6
3. Autoratlīdzība, ja nav reģistrēta saimnieciskā darbība	7
4. Autoratlīdzība, ja ir reģistrēta saimnieciskā darbība	10
4.1. Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā	11
4.1.1. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	11
4.1.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	13
4.2. Saimnieciskās darbības veicējs mikrouzņēmumu nodokļa režīmā	16
Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	17
Nodokļu maksāšanas režīmu salīdzinājums.....	19
Saistošie normatīvie akti	22

Vispārējie jautājumi

Nodokļu piemērošanai izšķir šādus autoratlīdzības saņemšanas veidus:

- autortiesību mantiniekam un citu autortiesību pārņēmējam (turpmāk – autortiesību mantinieks) izmaksātās autoratlīdzības;
- autoratlīdzības, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas;
- autoratlīdzības, ko izmaksā personām, kam nav reģistrēta saimnieciskā darbība;
- autoratlīdzības, ko izmaksā personām, kam ir reģistrēta saimnieciskā darbība.

Reģistrējot saimniecisko darbību, var izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli (turpmāk – MUN).

Par ienākumiem no autoratlīdzības vispārējā gadījumā jāmaksā gan valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI)*, gan iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN).

*VSAOI nav jāmaksā par autortiesību mantiniekam izmaksātajām autoratlīdzībām un autoratlīdzībām, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas).

Ja autoratlīdzības saņēmējam (izņemot autortiesību mantiniekam vai personai, kam autoratlīdzību izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas) nav darba attiecību un tā ienākumi, kam piemēro VSAOI, nenasiedz 1860 eiro ceturksnī, kā arī nav iesniegta prognoze ("Pašnodarbinātā apliecinājums par plānotajiem ienākumiem") Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID), ka ienākumi nenasniegs 1860 eiro ceturksnī, autoratlīdzības saņēmējam ir papildus jāmaksā minimālās VSAOI no 1860 eiro un faktisko ienākumu starpības.

Gan reģistrētai saimnieciskajai darbībai vispārējā nodokļu režīmā, gan autoratlīdzībai, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, VSAOI un IIN aprēķināšanai no autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un no atlīdzības par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu ņem vērā **nosacītos izdevumus 25 % vai 50 % apmērā** no autoratlīdzības atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida¹:

Izdevumu norma	Autordarbs, par kuru tiek izmaksāta autoratlīdzība	Autors vai izpildītājs
50 %	par dramatiskiem, muzikāli dramatiskiem darbiem, horeogrāfiskiem darbiem un to izpildījumiem	teātra režisors, aktieris, cirka mākslinieks, horeogrāfs, dejotājs
	par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā, apdarēm, muzikāliem aranžējumiem un to izpildījumiem	mūziķis, komponists, dziedātājs, diriģents, orķestra mūziķis, komponists – apdares/aranžējuma autors
	par audiovizuāliem darbiem, ekranizācijām un to izpildījumiem	filmas/TV raidījuma režisors, operators, skaņu režisors, videomākslinieks, ekranizācijas režisors

¹ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10. panta pirmās daļas 4. punkts, Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 57. punkts.](#)

Nodokļi no autoratlīdzības

	par zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas, lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām, scenogrāfijas, dizaina, fotogrāfiskiem darbiem un citiem mākslas darbiem	gleznotājs, tēlnieks, grafiķis, scenogrāfs, gaismu mākslinieks, dizainers (modes, interjera, tīmekļa vietnes, vizuālo uzskates materiālu u.c.), kostīmu mākslinieks, fotogrāfs
	par arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem	arhitekts
25 %	par literāriem darbiem (daiļliteratūras (prozas, dzejas, dramaturģijas), zinātniskiem, populārzinātniskiem, mācību un publicistikas darbiem, koncepcijām un runām) un to izpildījumiem, tai skaitā to izmantošanu masu informācijas līdzekļos	rakstnieks, preses žurnālists, žurnāla redaktors, literārais redaktors
	par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem	filmu, raidījumu, pasākuma scenāriju autors
	par tulkojumiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, dramatisējumiem un darbu krājumiem	tulkotājs, darbu krājumu sastādītājs (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi)

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļā ["IIN Informatīvie un metodiskie materiāli"](#) / ["Nodokļa piemērošanas kārtība"](#) materiālā ["Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no nerezidentu autoratlīdzības"](#).

Ienākumu no **autortiesību vai blakustiesību objekta atsavināšanas**, ja persona atsavina tādu iepriekš norādīto objektu, **kurš nav šīs personas radīts**, uzskata par ienākumu no **kapitāla pieauguma**. Vairāk informācijas par kapitāla pieaugumu VID tīmekļvietnes sadaļā ["Ienākuma nodoklis no kapitāla pieauguma"](#).

VSAOI, IIN un MUN maksā vienotajā nodokļu kontā:

<i>Saņēmējs:</i>	<i>Valsts budžets (VID)</i>
<i>Reģistrācijas numurs:</i>	<i>90000010008</i>
<i>BIC kods:</i>	<i>TRELLV22</i>
<i>Konts (IBAN):</i>	<i>LV33TREL1060000300000</i>

1. Autoratlīdzība autortiesību mantiniekiem

No autortiesību mantiniekiem izmaksātās autoratlīdzības izmaksātājs gada laikā ietur **23 % IIN, nepiemērojot nosacītos izdevumus.**

Autoratlīdzības saņēmējam – autortiesību mantiniekiem –, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju (turpmāk – GID), pārrēķina IIN likmi atkarībā no gada kopējā apliekamā ienākuma apmēra:

- 20 % – gada ienākumam līdz **20 004** eiro;
- 23 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 eiro, bet nepārsniedz 78 100 eiro;
- 31 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 78 100 eiro.

Ja gada apliekamie ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro, autortiesību mantiniekiem GID var veidoties nodokļu pārmaxsa par autoratlīdzības ienākumu.

Gada ienākumu deklarācija iesniedzama VID nākamajā gadā no **1. marta līdz 1. jūnijam**. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 78 100 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

1. piemērs

Mārtiņš 20XX. gadā saņem autoratlīdzības par mirušā tēva autora darbiem no vairākiem autoratlīdzības izmaksātājiem (kopumā 5000 eiro vērtībā). Autoratlīdzības izmaksātāji ir ieturējuši 23 % no katra maksājuma (kopā 1150 eiro), bet kopējie Mārtiņa gada apliekamie ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro. Mārtiņš pēc nākamā gada 1. marta iesniedz gada ienākumu deklarāciju par 20XX. gadu, lai atgūtu nodokļa pārmaxsu.

Ja gada apliekamie ienākumi pārsniedz 20 004 eiro, bet nepārsniedz 78 100 eiro, autortiesību mantiniekiem autoratlīdzība GID var neveidot IIN pārrēķinu (ne piemaksu, ne pārmaxsu).

Ja GID veidojas piemaksa, jo personas gada apliekamie ienākumi pārsniedz 78 100 eiro, autoratlīdzības saņēmējs IIN piemaksu veic vienotajā nodokļu kontā līdz 23. jūlijam. Ja piemaksājāmā summa ir lielāka par 640 eiro, to var iemaksāt [vienotajā nodokļu kontā](#) trīs daļās līdz 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – [EDS](#)) paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1012"² līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz 23. datumam.

² [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.](#)

2. Autoratlīdzība, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas

No autoratlīdzībām, ko izmaksā **kolektīvā pārvaldījuma organizācijas**, autoratlīdzības izmaksātājs gada laikā ietur IIN, **piemērojot 20 % likmi un [nosacītos izdevumus](#)**³.

Kolektīvā pārvaldījuma organizāciju saraksts atrodams [Kultūras ministrijas tīmekļvietnē](#).

Autoratlīdzības saņēmējam, iesniedzot GID, pārrēķina IIN likmi atkarībā no gada apliekamā ienākuma apmēra:

- 20 % – gada ienākumam līdz **20 004** eiro;
- 23 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 eiro, bet nepārsniedz 78 100 eiro;
- 31 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 78 100 eiro.

Gada ienākumu deklarācija VID nākamajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 78 100 eiro, deklarāciju iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

Ja gada apliekamie ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro, no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas saņemtā autoratlīdzība GID var neveidot IIN pārrēķinu (ne piemaksu, ne pārmaksu).

2. piemērs

Sabīnei ir autoratlīdzības līgums ar kolektīvās pārvaldības organizāciju par tulkošanas darbiem 500 eiro vērtībā. Autoratlīdzības izmaksātāji ir ieturējuši 93,75 eiro nodokli (20 % no (500 – 25 % no 500)) un 20XX. gada 30. jūlijā izmaksā 406,25 eiro. Sabīnei nodokļu pārmaksā vai piemaksā 20XX. gada ienākumu deklarācijā par šo ienākumu neveidosies, ja gada apliekamie ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro.

Ja GID veidojas piemaksa, jo gada apliekamie ienākumi pārsniedz 20 004 eiro (tajā skaitā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas saņemtā autoratlīdzība), autoratlīdzības saņēmējs IIN piemaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz **23. jūnijam**. Ja piemaksājamā summa ir lielāka par 640 eiro, to var iemaksāt vienotajā nodokļu kontā trīs daļās līdz 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam.

Ja kopējie gada apliekamie ienākumi (tajā skaitā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas saņemtā autoratlīdzība) ir lielāki par 78 100 eiro, IIN piemaksu veic [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz 23. jūlijam. Ja piemaksājamā summa ir lielāka par 640 eiro, to var iemaksāt vienotajā nodokļu kontā trīs daļās līdz 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

³ [Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 57. punkts.](#)

Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz EDS paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1003"⁴ līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz 23. datumam.

3. Autoratlīdzība, ja nav reģistrēta saimnieciskā darbība

Ja autoratlīdzības saņēmējs izvēlas neregistrēt saimniecisko darbību, viņš **reģistrējas par autoratlīdzības saņēmēju – pašnodarbinātu personu**, lai varētu VID iesniegt "Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem" (pieejams EDS pie VSAOI dokumentiem). Pēc iesnieguma iesniegšanas VID to nodod Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA), kas savukārt autoram neapņēkina minimālās VSAOI. Detalizētāka informācija par minimālajām VSAOI šā metodiskā materiāla nodaļā "[Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas](#)".

Reģistrēties EDS var šādi:

Lūdzu, izvēlaties reģistrācijas veidu, kurā vēlaties reģistrēties, mainīt datus vai slēgt

Saimnieciskās darbības veicējs

Par saimnieciskās darbības veicēju ir jāreģistrējas, ja tiek veiktas darbības, kas vērstas uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, kā arī atbilst kaut vienam no šādiem kritērijiem:

- 1) ir veikti regulāri un sistemātiski darījumi (trīs un vairāk darījumi gada laikā vai pieci un vairāk darījumi triju gadu laikā);
- 2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14229 un vairāk euro gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.2.punktam;
- 3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

Reģistrējoties par saimnieciskās darbības veicēju Jums ir iespēja vienlaicīgi reģistrēties par pašnodarbinātu personu vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju. Izņemot gadījumus, ja Jums nav jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

3. Autoratlīdzības saņēmējs - pašnodarbinātā persona

Par autoratlīdzības saņēmēju reģistrējas persona, kas saņem autoratlīdzību (honorāru) par zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu darbu radīšanu, un no saviem darba ienākumiem veic sociālās iemaksas kā pašnodarbinātā persona.

Darba devējs, kurš nav saimnieciskās darbības veicējs

Par šādu darba devēju ir jāreģistrējas fiziskajai personai, kas nodarbina un apmaksā darba ņēmēja darbu (ir jāveic valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas), bet negūst ienākumus kā saimnieciskās darbības veicējs, piemēram, apmaksā auklītes pakalpojumus.

Darba ņēmējs pie darba devēja ārvalstnieka

Darba ņēmējam, kurš strādā pie darba devēja ārvalstnieka, kas neveic sociālās iemaksas, ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā un sociālās iemaksas ir jāveic pašam.

⁴ [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.](#)

Par saņemto autoratlīdzību šajā gadījumā **nav jāaprēķina pašnodarbinātās personas VSAOI un nav jāiesniedz pašnodarbinātā ziņojums.**

Ja autoratlīdzības saņēmējs izvēlas neregistrēt saimniecisko darbību, autoratlīdzības izmaksātājs no autoratlīdzības, kas nav lielāka par 25 000 eiro (**nepiemērojot nosacītos izdevumus** vai nodokļa atvieglojumus), ietur **25 % nodokli**. Nodoklis ietver **80 % VSAOI un 20 % IIN**.

3. piemērs

Izabella 20XX. gada 1. jūlijā saņem autoratlīdzību 1000 eiro par preču zīmes nomu. Autoratlīdzības izmaksas brīdī ietur 250 eiro (25 % no 1000), un Izabella savā kontā saņem 750 eiro.

Autoratlīdzība, kam piemēro šādu nodokļu režīmu, netiek iekļauta gada ienākumu deklarācijā, tai **nevar piemērot nodokļa atvieglojumus**.

Ja autoratlīdzība **ir lielāka par 25 000 eiro**, pārsnieguma daļai piemēro **40 % nodokli**.

Autoratlīdzības saņēmējs līdz nākamā gada **28. februārim** iesniedz EDS **autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju** un iemaksā aprēķināto nodokli [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz **23. jūnijam**:

- ja gada laikā nav ieturēta atbilstošā nodokļa likme, jo autoratlīdzības izmaksā vairāki subjekti;
- ja autoratlīdzības ienākums ir gūts ārvalstīs;
- ja autoratlīdzības ienākums ir gūts no personas, kas nav reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja⁵.

4. piemērs

Marija 20XX. gada 15. augustā ārvalstīs saņem autoratlīdzību 2000 eiro vērtībā, par kuru nav samaksāti nodokļi. Savukārt 20XX. gada 1. decembrī viņa saņēma 1000,00 eiro autoratlīdzību Latvijā, no kuras nodokļi ir ieturēti. Marija līdz nākamā gada 28. februārim iesniedz autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju un līdz tā pašā gada 23. jūnijam iemaksā vienotajā nodokļu kontā 500 eiro (25 % no 2000). Autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju aizpilda šādi:

⁵ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 166. punkts.](#)

Nodokļi no autoratlīdzības

Saņemtā autoratlīdzība, no kuras nav ieturēts nodoklis ¹	2000,00
Autoratlīdzības izmaksātāju deklarēta autoratlīdzība	1000,00
Ieturētais nodoklis	250,00
Piemaksājamais nodoklis	500,00

▼ Detalizēts aprēķins

	Latvijā reģistrēta ienākumu izmaksātāja kods	Ienākumu izmaksātāja nosaukums	Saņemtā autoratlīdzība, no kuras nav ieturēts nodoklis	Autoratlīdzības izmaksātāju deklarēta autoratlīdzība	Ieturētais nodoklis	Ārvalstīs ieturētais nodoklis	Nodokļa samaksu apliecinājošais dokuments
	1	2	3	4	5	6	7
1	40...	SIA A	0,00	1000,00	250,00	0,00	
2			2000,00			0,00	

[+ Pievienot](#)

Autoratlīdzības ieņēmumi līdz 25 000 euro gadā (3. un 4.kolonnas kopsumma, kas nepārsniedz 25 000 euro)	1	3000,00
Aprēķinātais nodoklis no autoratlīdzības līdz 25 000 euro (1. rinda x 25%)	2	750,00
Autoratlīdzības ieņēmumi, kas pārsniedz 25 000 euro gadā (3. un 4. kolonnas kopsumma, kas pārsniedz 25 000 euro)	3	0,00
Aprēķinātais nodoklis no autoratlīdzības, kas pārsniedz 25 000 euro (3. rinda x 40%)	4	0,00

Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz EDS paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1061"⁶ līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz 23. datumam.

⁶ [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.](#)

4. Autoratlīdzība, ja ir reģistrēta saimnieciskā darbība

Autoratlīdzības saņēmējs var reģistrēt saimniecisko darbību VID, izvēloties attiecīgi šādus nodokļu maksāšanas režīmus:

- saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā, kas maksā VSAOI un IIN;
- saimnieciskās darbības veicējs, kas maksā MUN.

Reģistrēties EDS var šādi:

Lūdzu, izvēlaties reģistrācijas veidu, kurā vēlaties reģistrēties, mainīt datus vai slēgt

Saimnieciskās darbības veicējs **3.**

Par saimnieciskās darbības veicēju ir jāreģistrējas, ja tiek veiktas darbības, kas vērstas uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, kā arī atbilst kaut vienam no šādiem kritērijiem:

- 1) ir veikti regulāri un sistemātiski darījumi (trīs un vairāk darījumi gada laikā vai pieci un vairāk darījumi triju gadu laikā);
- 2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14229 un vairāk euro gadā, izņemot ieņēmumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.2 punktam;
- 3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

Reģistrējoties par saimnieciskās darbības veicēju Jums ir iespēja vienlaicīgi reģistrēties par pašnodarbinātu personu vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju. Izņemot gadījumus, ja Jums nav jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Autoratlīdzības saņēmējs - pašnodarbinātā persona

Par autoratlīdzības saņēmēju reģistrējas persona, kas saņem autoratlīdzību (honorāru) par zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu darbu radīšanu, un no saviem darba ienākumiem veic sociālās iemaksas kā pašnodarbinātā persona.

Darba devējs, kurš nav saimnieciskās darbības veicējs

Par šādu darba devēju ir jāreģistrējas fiziskai personai, kas nodarbina un apmaksā darba ņēmēja darbu (ir jāveic valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas), bet negūst ienākumus kā saimnieciskās darbības veicējs, piemēram, apmaksā auklītes pakalpojumus.

Darba ņēmējs pie darba devēja ārvalstnieka

Darba ņēmējam, kurš strādā pie darba devēja ārvalstnieka, kas neveic sociālās iemaksas, ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā un sociālās iemaksas ir jāveic pašam.

Ja autoratlīdzības saņēmējs ir reģistrējies saimniecisko darbību, autoratlīdzības saņēmējs kārtu grāmatvedību un nodokļus aprēķina un maksā pats.

4.1. Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā

Autoratlīdzības saņēmējs kā saimnieciskās darbības veicējs (pašnodarbinātais) vispārējā nodokļu režīmā maksā **VSAOI, IIN** un **minimālās VSAOI**.

Saimnieciskās darbības veicēja ienākums vispārējā nodokļu režīmā ir **peļņa** – ieņēmumi, no kuriem atskaita ar saimniecisko darbību saistītos izdevumus.

Autoratlīdzības saņēmējs saimnieciskās darbības izdevumos var piemērot [nosacītos izdevumus](#) 25 % vai 50 % apmērā no autoratlīdzības atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida.

Ja saimnieciskās darbības veicējs saņem **autoratlīdzību un citu veidu saimnieciskās darbības ienākumus**, visus saimnieciskās darbības ienākumus summē gan VSAOI aprēķināšanai, gan IIN aprēķināšanai.

Saimnieciskās darbības veicējs kārto [saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnālu](#). Materiāls "Grāmatvedības kārtošana vienkāršā ieraksta sistēmā" par šī žurnāla kārtošanu pieejams VID tīmekļvietnes sadaļā "[Saimnieciskās darbības veicēji](#)".

4.1.1. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Saimnieciskās darbības veicējs (izņemot MUN maksātājs) aprēķina VSAOI kā pašnodarbinātais:

Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī sasniedz minimālās algas apmēru	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī nesasniedz minimālās algas apmēru
620 eiro un vairāk	Mazāk par 620 eiro
31,07 %* no vismaz 620 eiro (vai izvēlēta lielāka VSAOI objekta**) + vismaz 10 % no starpības starp faktiskajiem ienākumiem un 620 eiro (vai cita izvēlētā VSAOI objekta, no kā veiktas VSAOI pēc likmes 31,07 %)	VSAOI pensiju apdrošināšanai (10 % no faktiskajiem ienākumiem)

*[VSAOI likme](#) pašnodarbinātai personai – autoratlīdzības saņēmējam – vispārējā gadījumā ir **31,07 %** no VSAOI objekta, bet, ja pašnodarbinātā persona vienlaikus nodarbojas ar nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, VSAOI likme ir 26,59 %⁷.

Ja ienākumi no autoratlīdzības mēnesī ir lielāki par 620 eiro, pašnodarbinātais var izvēlēties VSAOI objektu, kas nav mazāks par 620 eiro vai lielāks par faktisko ienākumu.

Jāņem vērā, ka **izraudzītais VSAOI objekts** nākotnē **ietekmēs** personas **saņemamo valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu apmēru**.

⁷ [Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumi Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#).

Autoratlīdzības saņēmējam, kurš ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma **pensiju**, vai kuram ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi), vai kura ir persona ar I vai II grupas **invaliditāti, nav jāmaksā VSAOI.**

Ja ienākumi no autoratlīdzības ir mazāki par 620 eiro mēnesī vai arī brīvi izvēlētais VSAOI objekts ir mazāks par faktiskajiem ienākumiem, pašnodarbinātais 10 % VSAOI, kas paredzēta pensiju apdrošināšanai, aprēķina un maksā reizi gadā. Vienlaikus pašnodarbinātajam ir tiesības izvēlēties 10 % VSAOI pensiju apdrošināšanai aprēķināt un maksāt biežāk – reizi ceturksnī.

Pašnodarbinātais iesniedz VID [pašnodarbinātā ziņojumu](#) par aprēķinātajām VSAOI⁸:

- reizi ceturksnī līdz **17. datumam** nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām par ienākumu, kam piemēro vispārējo VSAOI likmi*;
- reizi gadā līdz **17. janvārim** nākamajā gadā (norāda iepriekšējā gada ceturktā ceturkšņa pašnodarbinātā ziņojumā) par ienākumu, kam piemēro 10 % VSAOI likmi.

Aprēķināto nodokli samaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz pašnodarbinātā ziņojuma sniegšanas mēneša **23. datumam**.

5. piemērs

Rolands ir reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs, 20XX. gada 20. jūlijā pabeidz tulkot darbu un saņem atlīdzību 610 eiro. Tā paša gada augustā autoratlīdzības vai citas saimnieciskās darbības ienākumu viņam nav, bet septembrī viņš saņem autoratlīdzību par tulkojumu 2100 eiro.

Piemērojot 25 % nosacīto izdevumu normu, ienākums jūlijā, no kura aprēķina VSAOI, ir 457,50 eiro (610 – 152,50 (izdevumi)) un ienākums septembrī ir 1575 eiro (2100 – 525 (izdevumi)). Ja Rolands par septembri izvēlas VSAOI veikt no 620 eiro un papildus 10 % VSAOI maksāt tikai reizi gadā, pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām VSAOI trešajā ceturksnī EDS aizpilda šādi:

Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums

Pirmreizējs dokuments Precizējums

Pamatdati

Reģistrācijas numurs

Nosaukums Rolands

Adrese

Taksācijas periods Gads 20 xx

1. ceturksnis 2. ceturksnis 3. ceturksnis 4. ceturksnis

Apdrošinātās personas statuss* PN - Pašnodarbinātais

Rādītāji	Ceturkšņa mēnesis			Kopā
	1*	2*	3*	
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	0,00	0,00	620,00	620,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	0,00	0,00	192,63	192,63
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 10%	0,00	0,00	0,00	0,00

⁸ [Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumu Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 4. pielikums.](#)

Savukārt pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām VSAOI no 1412,50 eiro ienākuma (457,50 + (1575 - 620)) deklarē ceturtajā ceturksnī, aprēķinot 10 % VSAOI par gadu. Ja ceturtajā ceturksnī ienākums nav gūts, EDS pašnodarbinātā ziņojumu par 20XX. gada ceturto ceturksni aizpilda šādi:

Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums

Pirmreizējs dokuments
 Precizējums

▼ Pamatdati

Reģistrācijas numurs
 Nosaukums
 Adrese
 Taksācijas periods

Gads

1. ceturksnis
 2. ceturksnis
 3. ceturksnis
 4. ceturksnis

Apdrošinātās personas statuss*

Rādītāji	Ceturkšņa mēnesis			Kopā
	1*	2*	3*	
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	0,00	0,00	0,00	0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākums no intelektuālā īpašuma pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 10%				1412,50
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākums no intelektuālā īpašuma pensiju apdrošināšanai 10%				141,25

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļā ["VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli"](#) materiālā "Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas".

4.1.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Saimnieciskās darbības ienākumu veido ieņēmumu un izdevumu starpība.

Autoratlīdzības saņēmējs, kurš reģistrējies saimnieciskās darbības vispārējā nodokļu režīmā, iesniedz **gada ienākumu deklarāciju** ar aizpildītu **D3 pielikumu** un aprēķina IIN likmi atkarībā no gada apliekamā ienākuma apmēra:

- 20 % – gada ienākumam līdz 20 004 eiro;
- 23 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 eiro, bet nepārsniedz 78 100 eiro;
- 31 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 78 100 eiro.

Nemot vērā, ka GID tiek uzrādīti arī tādi ienākumi kā darba alga, pensija, kolektīvā pārvaldījuma organizācijas izmaksātas autoratlīdzības, kā arī pārrēķināti piemērojamie nodokļu atvieglojumi (neapliekamais minimums, atvieglojums par apgādājamiem, atvieglojums par invaliditāti) un attaisnotie izdevumi par medicīnas un izglītības pakalpojumiem, deklarācijā aprēķina nodokļu piemaksu vai pārmaksu.

GID iesniedz VID nākamajā gadā no 1. marta **līdz 1. jūnijam** un nodokli maksā vienotajā nodokļu kontā **līdz 23. jūnijam**. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 78 100 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam un nodokli maksā vienotajā nodokļu kontā **līdz 23. jūlijam**.

Ja maksājamais nodoklis ir lielāks par 640 eiro, to var samaksāt [vienotajā nodokļu kontā](#) trīs daļās līdz 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam.

Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 78 100 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam un piemaksu veic līdz 23. jūlijam. Ja piemaksājāmā summa ir lielāka par 640 eiro, to var samaksāt [vienotajā nodokļu kontā](#) trīs daļās līdz 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

Ja autoratlīdzības saņēmējs negūst cita veida saimnieciskās darbības ieņēmumus, saimnieciskās darbības izdevumos var iekļaut 25 % vai 50 % [nosacītos izdevumus](#), kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu gūšanu atbilstoši autora darba vai izpildījuma veidam. Šādā gadījumā izdevumi nav jāpierāda ar attaisnojuma dokumentiem.⁹

Ja autoratlīdzības saņēmēja saimnieciskās darbības faktiskie izdevumi ir lielāki nekā 25 % vai 50 % no ieņēmumiem, var piemērot faktiskos saimnieciskās darbības izdevumus uz attaisnojuma dokumentu pamata. Šajā gadījumā nepiemēro nosacītos izdevumus 25 % vai 50 % apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem¹⁰.

Vairāk informācijas par IIN aprēķināšanu – VID tīmekļvietnes sadaļā ["Saimnieciskās darbības veicēji"](#).

6. piemērs

Madara ir reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā. Madara par muzikālo darbu izpildījumu 20XX. gada janvārī saņem 300 eiro (faktiskie izdevumi 200 eiro) un tā paša gada decembrī 200 eiro (faktiskie izdevumi 110 eiro).

Ja Madara izvēlas 10 % VSAOI maksāt reizi gadā, viņa līdz nākamā gada 17. janvārim iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu par 20XX. gada ceturto ceturksni un par sevi samaksā 19 eiro VSAOI pensiju apdrošināšanai (10 % no 100 eiro (300 - 200) un 10 % no 90 eiro (200 - 110)). Savukārt līdz nākamā gada 1. jūnijam Madara iesniedz 20XX. gada ienākumu deklarāciju un D3 pielikumā ieņēmumos norāda 500 eiro, bet izdevumos norāda 310 eiro (izdevumos neiekļaujot par sevi samaksātās VSAOI 19 eiro apmērā).

Tā kā Madarai 20XX. gadā ir arī algots darbs, bet kopējie ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro, kā arī neveidojas nodokļu pārrēķins par algotā darba ienākumiem, nav iesniegti attaisnotie izdevumi vai citi ienākumi, kam nav piemērots nodoklis, Madarai jāmaksā 38,00 eiro IIN (20 % no (500 - 310)), un rezultātā no 500 eiro autoratlīdzības Madara ir samaksājusi 57,00 eiro nodokļus.

Madara 20XX. gada ienākumu deklarācijas pašnodarbinātā VSAOI iekļauj izdevumos

⁹ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta 3.⁵ daļa.](#)

¹⁰ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta 3.⁵ daļa.](#)

D veidlapas 5. ailē, bet D3 pielikumu aizpilda šādi:

Gada ienākumu deklarācija

Pārbaudīt un saglabāt

Iesniegt

Dokumenta drukas versija

Pirmreizējs dokuments Precizējums

[Atkārtoti pieprasīt datus no VID datubāzes](#)

Informācija EDS atjaunota 14.10.2021

Taksācijas gads **20XX**

Vārds, uzvārds (personas kods) **Madara**

34,20

Saskaņā ar nodokļu aprēķiniem šī summa šobrīd Jums ir jāpiemaksā valsts budžetā [Uzzini vairāk >](#)

[Vienkāršotā versija](#)

[Detalizētā versija](#)

[Iesniedzamā informācija](#)

[D1](#)

[D1'](#)

[D2](#)

[D2'](#)

[D3](#)

[D3'](#)

[D4](#)

[D](#)

Ienākumi no saimnieciskās darbības

		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
▶ Ienākumi un izdevumi, zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas		
▼ Ienākumi un izdevumi, zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem		
Ieņēmumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem	11	500,00
Izdevumi, kas saistīti ar citiem saimnieciskās darbības veidiem, tai skaitā:	12	310,00
Izdevumi, kas saistīti ar citiem saimnieciskās darbības veidiem, kurus piemēro pilnā apmērā	12.1	0,00
Izdevumi, kas saistīti ar citiem saimnieciskās darbības veidiem, kurus piemēro nepārsniedzot ierobežojumu	12.2	310,00
Izdevumu ierobežojums (11. x ierobežojums procentos)	13	400,00
Apliekamie ienākumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem, ņemot vērā izdevumu ierobežojumu	14	190,00
Taksācijas gada izdevumi, kas pārnesami uz nākamajiem gadiem $(11. - 12. - 14.) * (-1)$	15	0,00
Iepriekšējo gadu zaudējumi un izdevumu ierobežojuma pārsniegums no citiem saimnieciskās darbības veidiem, kurus sedz ar taksācijas gada apliekamajiem ienākumiem no citiem saimnieciskās darbības veidiem	16	0,00
Apliekamie ienākumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem, ņemot vērā iepriekšējo gadu zaudējumus un izdevumu ierobežojuma pārsniegumu no citiem saimnieciskās darbības veidiem (14. - 16.)	17	190,00
Apliekamie ienākumi no saimnieciskās darbības (9. + 17.)	18	190,00
▶ Kopējie ienākumi un izdevumi, lai segtu lauksaimnieciskās ražošanas zaudējumus no citiem ienākumiem		
Nodokļa avansa	26	0,00
Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	27	0,00
Minimālais nodoklis no saimnieciskās darbības ☐ Aprēķināts minimālais nodoklis no saimnieciskās darbības	28	0,00
Minimālais apliekamais ienākums (28. : nodokļa likmi)	29	0,00
Apliekamais ienākums, atskaitot minimālo apliekamo ienākumu	30	190,00
▶ Pārskats par iepriekšējo taksācijas gadu saimnieciskās darbības zaudējumiem un izdevumu ierobežojuma pārsniegumu		

4.2. Saimnieciskās darbības veicējs mikrouzņēmumu nodokļa režīmā

MUN maksā nodokļus no **apgrozījuma** (ieņēmumiem). Ne izdevumus (arī autoratlīdzības **nosacītos izdevumus**), ne **nodokļu atvieglojumus periodā, kamēr maksā MUN, nepiemēro**.

Autoratlīdzības saņēmējs MUN režīmā **maksā 25 % mikrouzņēmumu nodokli**, kas ietver 20 % IIN un 80 % VSAOI, turklāt ir pakļauts arī regulējumam par **minimālajām VSAOI pensiju apdrošināšanai**.

MUN likme apgrozījumam līdz 25 000 eiro gadā ir 25 %, bet apgrozījuma pārsniegumam virs 25 000 eiro gadā – 40 %.

Ja MUN maksātājs reģistrēts 2. ceturksnī vai vēlāk, apgrozījums, kuram piemēro 25 % likmi, tiek proporcionāli samazināts:

- ar 2. ceturksni MUN likme apgrozījumam līdz 18 750 eiro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 18 750 eiro, – 40 %;
- ar 3. ceturksni MUN likme apgrozījumam līdz 12 500 eiro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 12 500 eiro, – 40 %;
- ar 4. ceturksni MUN likme apgrozījumam līdz 6250 eiro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 6250 eiro, – 40 %.

MUN maksātājs reizi ceturksnī iesniedz MUN maksātāja deklarāciju līdz ceturksnim sekojošā mēneša **15. datumam** un samaksā nodokli [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz **23. datumam**.

MUN deklarācijā norāda ceturkšņa apgrozījumu sadalījumā pa ceturkšņa mēnešiem un no tā aprēķināto mikrouzņēmumu nodokli.

7. piemērs

Santa ir reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja MUN režīmā. Santa uzstājas koncertā 20XX. gada 5. oktobrī par 3000 eiro un 15. novembrī par 2000 eiro autoratlīdzību, bet decembrī ienākumus negūst. Santa iesniedz mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju līdz nākamā gada 15. janvārim un samaksā 1250 eiro (25 % no 5000) vienotajā nodokļu kontā līdz 23. janvārim.

Ir iespējams izmantot **saimnieciskās darbības ieņēmumu kontu**, kurā nodokļa aprēķināšana, maksāšana un deklarācijas izveidošana notiek automātiski.

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļās:

- ["MUN Informatīvie un metodiskie materiāli"](#) materiālā "Mikrouzņēmumu nodoklis";
- ["Saimnieciskās darbības ieņēmumu \(SDI\) konts"](#).

Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Ja autoratlīdzības saņēmējs (izņemot autortiesību mantinieks vai persona, kam autoratlīdzību izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas) ir veicis VSAOI no mazāk nekā **1860 eiro ceturksnī** un nav vienlaikus darba ņēmējs, viņš **veic** minimālās VSAOI **10 % apmērā** pensiju apdrošināšanai **no 1860 eiro un faktisko ienākumu starpības**.

VSAA aprēķina minimālās VSAOI un ar EDS starpniecību paziņo autoratlīdzības saņēmējam papildus maksājamo VSAOI.

Ja autoratlīdzības saņēmējs nav vienlaikus darba ņēmējs, bet **prognozē, ka viņa ienākumi nenasniegs 1860 eiro ceturksnī**, viņš iesniedz "Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem" (pieejams EDS pie VSAOI dokumentiem):

- vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrāciju;
- 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas;
- līdz ceturkšņa pirmā mēneša 17. datumam par kalendāra ceturksni;
- līdz 17. janvārim par kalendāra gadu.

Ja autoratlīdzības saņēmējs ir VID iesniedzis prognozi, ka autoratlīdzība nenasniegs 1860 eiro ceturksnī, VSAA papildus minimālās VSAOI nerēķina un autoratlīdzības saņēmējam papildus VSAOI nav jāveic.

Minimālās obligātās iemaksas neveic par:

- 1) notiesāto, kas tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā;
- 2) personu, kura ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai kurai ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi);
- 3) personu ar I un II grupas invaliditāti;
- 4) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēts bērns, kas nav sasniedzis triju gadu vecumu;
- 5) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēti trīs vai vairāk bērnu līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu;
- 6) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēts nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;
- 7) personu līdz 24 gadu vecumam, kura mācās vispārējās, profesionālās, augstākās (pilna laika studijās) vai speciālās izglītības iestādē, izņemot laiku, kad attiecīgā persona ir pārtraukusi mācības vai studijas;
- 8) personu, kuru nodarbina darba devējs, kas reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā;
- 9) personu, kura ir pakļauta sociālās atstumtības riskam un kuru nodarbina darba devējs, kam piešķirts sociālā uzņēmuma statuss;
- 10) personu, kura sniedz valsts finansētu pavadoņa (bērnam līdz 18 gadu vecumam) vai asistenta pakalpojumu vai pašvaldības finansētu aprūpes pakalpojumu

bērnam līdz 18 gadu vecumam, vai Eiropas Savienības politiku instrumentu projekta ietvaros finansētu aprūpes pakalpojumu bērnam līdz 18 gadu vecumam;

11) laiku, kurā pašnodarbinātajam ir pārtraukta saimnieciskā darbība;

12) personu, kura pilda valsts aizsardzības dienestu tiešo dienesta pienākumu izpildes laikā;

13) personu ar invaliditāti līdz 18 gadu vecumam.

Ja autoratlīdzības saņēmējs **neatbilst nevienam no minētajiem** izņēmumiem un nav iesniedzis prognozi VID, ka autoratlīdzības ceturksnī nesasnies 1860 eiro ceturksnī, VSAA līdz trešā mēneša 20. datumam pēc attiecīgā ceturkšņa beigām paziņo par šīm iemaksām VID, kurš vienas darbdienu laikā informē autoratlīdzības saņēmēju EDS par aprēķinātajām minimālajām VSAOI.

Autoratlīdzības saņēmējs VSAA aprēķināto piemaksu veic līdz nākamā gada **23. oktobrim** [vienotajā nodokļu kontā](#).

8. piemērs

Ulvis sniedz mūzikas aranžijas pakalpojumus uzņēmumiem, bet zina, ka šajā sezonā varētu nebūt regulāru ienākumu, 20XX. gada 12. janvārī iesniedz VID pašnodarbinātā iesniegumu par plānotajiem ienākumiem kalendāra gadā. Ulvis 20XX. gada 20. augustā sniedz autoratlīdzības pakalpojumu par 200 eiro un 30. novembrī – autoratlīdzības pakalpojumu par 400 eiro. Ulvim minimālās VSAOI nav jāveic, jo bija EDS iesniegts pašnodarbinātā iesniegums par plānotajiem ienākumiem.

Vairāk informācijas par minimālajām VSAOI piemaksām VID tīmekļvietnes sadaļā ["VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli"](#) / ["Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas"](#) materiālā "Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas".

Pašnodarbinātais, tai skaitā autoratlīdzības saņēmējs, kurš ieguvis **radošās personas statusu** un kura VSAOI objekts ir mazāks nekā 7440 eiro, minimālo **VSAOI veikšanai var lūgt finanšu atbalstu** Valsts kultūrkapitāla fonda **Radošo personu atbalsta pasākumu programmā**¹¹.

¹¹ Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 20.⁴ panta vienpadsmitā daļa.

Nodokļu maksāšanas režīmu salīdzinājums

Autoratlīdzības nodokļu režīmi, kas nav atkarīgi no autoratlīdzības saņēmēja nodokļa režīma izvēles

Autoratlīdzības režīms/ Raksturojošie kritēriji	Autortiesību mantiniekam	Autoratlīdzībai, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas
Reģistrācija VID	Nav nepieciešama	Nav nepieciešama
Izdevumi	Nepiemēro	25 % vai 50 %
IIN	23 % Ietur autoratlīdzības izmaksātājs, bet, ja nepieciešams, autoratlīdzības saņēmējs pārrēķina nodokli, iesniedzot GID (20 %, 23 % vai 31 %)	20 % Ietur autoratlīdzības izmaksātājs, bet, ja nepieciešams, autoratlīdzības saņēmējs pārrēķina nodokli, iesniedzot GID (20 %, 23 % vai 31 %)
VSAOI	Nemaksā	Nemaksā
Autoratlīdzības izmaksātāja pienākumi	Ietur IIN, iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā mēneša 15. datumam ar ienākuma veida kodu "1012" un samaksā nodokli līdz 23. datumam	Ietur IIN, iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā mēneša 15. datumam ar ienākuma veida kodu "1003" un samaksā nodokli līdz 23. datumam

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļa režīma izvēles iespējas

Autoratlīdzības režīms/ Raksturojošie kritēriji	Autoratlīdzības režīms	Reģistrēta saimnieciskā darbība	
		Vispārējais režīms (VSAOI + IIN)	MUN
Reģistrācija VID	Kā autoratlīdzības saņēmējam – pašnodarbinātai personai	Kā saimnieciskās darbības veicējam	
Izdevumi	Nepiemēro	25 % vai 50 % vai faktiskie izdevumi	Nepiemēro
IIN	25 % vai 40 % Ietur autoratlīdzības izmaksātājs atbilstoši ienākumam.	20 %, 23 % vai 31 % Maksā autoratlīdzības saņēmējs atbilstoši ienākumam	25% vai 40% Maksā autoratlīdzības saņēmējs atbilstoši ienākumam.
VSAOI	Sastāv no 20 % IIN un 80 % VSAOI	31,07 % vai 10 % Maksā autoratlīdzības saņēmējs atbilstoši ienākumam	Sastāv no 20 % IIN un 80 % VSAOI
Autoratlīdzības izmaksātāja pienākumi	Ietur nodokli izmaksas brīdī, iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1061" līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli līdz 23. datumam	Iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā gada 1. februārim ar ienākuma veida kodu "2007", neieturot nodokļus	Iesniedz paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām līdz nākamā gada 1. februārim ar ienākuma veida kodu "2007", neieturot nodokļus
Autoratlīdzības saņēmēja pienākumi	Ja autoratlīdzības izmaksas brīdī nav ieturēta atbilstoša nodokļu likme, iesniedz autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju līdz nākamā gada 28. februārim un samaksā nodokli līdz 23. jūnijam	Iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu līdz 17. datumam nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām un samaksā VSAOI līdz 23. datumam. Iesniedz GID līdz nākamā gada 1. jūnijam, samaksā IIN līdz 23. jūnijam	Iesniedz MUN deklarāciju līdz 15. datumam nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām un samaksā nodokli līdz 23. datumam*
Minimālās VSAOI pensiju apdrošināšanai	VSAOI aprēķina ienākumu starpību līdz minimālajam VSAOI objektam, par kuru autoram jāmaksā papildus 10 % VSAOI, ja paralēli nav darba attiecību vai autoratlīdzības saņēmējs nav iesniedzis prognozi VID, ka ienākumi nerasnīs 1860 eiro ceturksnī		

* Ir iespēja izvēlēties Saimnieciskās darbības ieņēmumu (SDI) kontu nodokļa aprēķināšanas un deklarēšanas automatizēšanai.

Nodokļi no autoratlīdzības

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļu aprēķināšanas salīdzinājuma piemērs, eiro:

Autoratlīdzības režīms/ Aprēķins mēneša ienākumam	Autoratlīdzības režīmā	Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā režīmā (VSAOI + IIN)*	Mikrouzņēmuma nodokļa maksātājs (MUN)**
1. Līguma summa:	1000,00	1000,00	1000,00
Izdevumi (25 %):	0,00	250,00	0,00
VSAOI		205,63 (192,63+13)	
IIN		108,87	
Nodokļi kopā:	250,00	314,50	250,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	750,00	685,50	750,00
2. Līguma summa:	620,00	620,00	620,00
Izdevumi (25 %):	0,00	155,00	0,00
VSAOI		46,50	
IIN		83,70	
Nodokļi kopā:	155,00	130,20	155,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	465,00	489,80	465,00
3. Līguma summa:	500,00	500,00	500,00
Izdevumi (25 %):	0,00	125,00	0,00
VSAOI		37,50	
IIN		67,50	
Nodokļi kopā:	125,00	105,00	125,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	375,00	395,00	375,00
Citi ekonomiskie ieguvumi vai zaudējumi	+ neietekmē nodokļu piemērošanu citiem ienākumu veidiem	+ ja nav citu ienākumu, var samazināt IIN ar attaisnotajiem izdevumiem un nodokļu atvieglojumiem + var piemērot faktiskos izdevumus	- liedz piemērot nodokļu atvieglojumus citiem ienākumiem, izņemot pensionāra neapliekamā minimumu + var izvēlēties SDI kontu

*Aprēķins vispārējam režīmam tiek balstīts uz situāciju, kad autoratlīdzības saņēmējam kopējie gada ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro, apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, pašnodarbinātā VSAOI objektu neizvēlas lielāku par minimālo algu, nav piemēroti nodokļu atvieglojumi un neapliekamais minimums.

**Aprēķins MUN režīmam tiek balstīts uz situāciju, kad autoratlīdzības saņēmēja saimnieciskās darbības ienākumi nepārsniedz 40 000 eiro.

Saistošie normatīvie akti

- [Autortiesību likums](#)
- [Likums "Par nodokļiem un nodevām"](#)
- [Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)
- [Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumi Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)
- [Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)
- [Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumi Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumi Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#)
- [Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumi Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"](#)
- [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts](#)
- [Ministru kabineta 2022. gada 31. maija noteikumi Nr. 322 "Kārtība, kādā individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā"](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 28.12.2021.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 17.11.2023.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".